

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.III.848/2008/7.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év január hó 6. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A folytatólagosan, bünszövetségben, üzletszerűen, jelentős értékre elkövetett lopás büntette és más bűncselekmények miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Fejér Megyei Bíróság 8.B.364/2004/131. számú és a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.92/2007/13. számú ítéletét a II. rendű terhelre vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és további felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s

A Fejér Megyei Bíróság a 2006. december 15-én meghozott - és a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Bf.92/2007/13. számú ítélete folytán 2007. október 30-án jogerőre emelkedett - B.364/2004/31. számú ítéletével a II. rendű terheltet társtettesként, folytatólagosan, bünszövetségben, üzletszerűen, jelentős értékre elkövetett lopás büntette miatt 2 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, míg a vesztegetés büntette miatt emelt vád alól felmentette. A megállapított tényállás lényege a következő:

A II. rendű terhelte 2001. évben a gyár Vasút- és Szállítási Üzem vezetője volt. A vállalkozóként tevékenykedő I. rendű terhelte különböző - bontásból származó - anyagokat vásárolt meg és szállított el a gyár területéről, s ennek során ismerkedett meg a II. rendű terhelttel.

A II. rendű terhelte tudott arról, hogy az üzemben - ismeretlen okból - az előállított műtrágyából többlet keletkezett. Ezért 2001 tavaszán megállapodott az I. rendű terhelttel abban, hogy az I. rendű terhelte vevőt szerez erre a műtrágya mennyiségre, s azt a gyár területéről kiszállíttatja a vevők részére. Annak érdekében, hogy ezek a szállítások hivatalosnak tűnjenek, az I. rendű terhelte a II. rendű terhelte irodájából kitöltetlen szállítóleveleket vitt magával, amelyek a szállítások alkalmával - ismeretlen személy által - kitöltésre kerültek. Az I. és II. rendű terhelte az illegális szállítások során - ismeretlen társukkal - a szállítóleveleket oly formában készíttette el, mintha a szállítás a Kft (amely a gyár területén, de elkülönülten működött) diszpozíciójára történt volna.

Az I. rendű terhelte a II. rendű terhelttel történt megállapodást követően vevőket keresett a műtrágyára azzal, hogy az áru ellenértékét készpénzben kéri. Minthogy a vevők csak számla ellenében voltak hajlandóak vásárolni, az I. rendű terhelte - a VI., VII. és VIII. rendű terhelte bevonásával - három különböző Bt bélyegzőjével ellátott hamis beszerzési és eladási számlákat készíttetett, így a vevők az I. rendű terhelttől abban a hiszemben vásárolták meg a műtrágyát, hogy az ügylet legális.

Ilyen módon a 2001. március 28-tól 2001. november 20-ig terjedő időszakban az I. rendű terhelte a II. rendű terhelte segítségével 21 alkalommal szállíttatott el a gyár területéről ammónium-nitrát műtrágyát. A szállítást végző fuvarosok - az V. rendű terhelte, valamint a rakodásban közreműködő IV. rendű terhelte kivételével - nem tudtak arról, hogy az áru nem hivatalos szállítás keretében kerül ki a gyárból.

Az eltulajdonított műtrágya összmennyisége 927,7 tonnát tett ki, ezen kívül eltulajdonítottak 28,8 tonna pétisót és 27,6 tonna karbamidot is. Ezek összértéke 37.227.840 forint volt.

A jogi indokolás körében - az elsőfokú bíróság álláspontjával egyetértve - a másodfokú bíróság utalt arra, hogy a II. rendű terhelte a gyárban megtermelt műtrágya nem volt rábízva, ezért annak jogtalan eltulajdonítása nem sikkasztásként, hanem lopásként minősül.

Az elkövetési magatartást, az elvételt a rakodók és a gépkocsivezetők valósították meg, ők azonban - a IV. és V. rendű

terhelttől eltekintve - cselekményük jogellenességéről nem tudtak, ennél fogva tévedésben voltak. E tévedést viszont - szándékegységben és szervezeten eljárva - az I. és II. rendű terhelt idézte elő, ekként ők a lopás bűncselekményének közvetett tettesei, mégpedig társtettesi minőségben. A IV. és V. rendű terhelt elkövetési magatartása kapcsán az I. és II. rendű terhelt részesi tevékenységet fejtett ki ugyan, ez azonban a közvetett tettesi elkövetésbe beleolvad.

A jogerős ügydöntő határozat ellen a Be. 416.§-a (1) bekezdésének b/ pontját megjelölve a terhelt és védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

Ennek értelmében az eljáró bíróságok a bizonyítékok téves mérlegelése és téves logikai okfejtés alapján állapították meg azt, hogy a II. rendű terhelt a bűncselekményt elkövette. Ha volt „belső” ember, aki közreműködött a cselekmény végrehajtásában, az nem a II. rendű terhelt volt. A II. rendű terhelt ugyanis az I. rendű terhelttel nem állt bűnös kapcsolatban, ezért neki segítséget sem nyújthatott.

A gyárban ismeretlen eredetű többlet a zárt technológiai lánc miatt nem is keletkezhett, de amennyiben keletkezett is, arról csak a legfelsőbb vezetés és a termelési osztály rendelkezhetett ismeretekkel. Hivatkozott továbbá az indítvány arra, hogy a II. rendű terhelt a bűnös úton megszerzett pénzből nem részesült.

A bűncselekmény hiányára alapozott felmentéshez képest a felülvizsgálati kérelem másodlagos indítványa arra irányult, hogy a Legfelsőbb Bíróság a cselekményt hűtlen kezelésnek vagy hanyag kezelésnek minősítse, s a kiszabott büntetést enyhítse.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2372/2008. számú nyilatkozatában a tényállást támadó részében törvényben kizártnak, egyéb vonatkozásban alaptalannak értékelve a felülvizsgálati indítványt, a megtámadott határozatok hatályban fenntartását indítványozta.

A terhelt és védője a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatában tett észrevételében megismételte a felülvizsgálati indítványban részletezett érveket, egyben hivatkoztak arra is, hogy az alapügyben terhelően nyilatkozó tanú nem tekinthető érdektelennek, a 2001. szeptember 18-i eseményre vonatkozó állítása pedig valóttan.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek keretében a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a/ és b/ pontjában írt felülvizsgálati ok - nevezetesen a bűnösség megállapítása törvényes voltának,

illetőleg a cselekmény jogi minősítésének és ezzel összefüggően a büntetés törvényességének vitatása - kizárólag a jogerős ítéletben rögzített tényeken alapulhat. A Be. 423.§-ának (1) bekezdése ugyanis akként rendelkezik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bíróság jogerős ügydöntő határozatában foglalt tényállás az irányadó, az - sem felderítetlenségre hivatkozva, sem azzal érvelve, hogy az eljárás bíróságok a bizonyítékok helytelen értékelésének eredményeként tévesen állapították meg a terhelt cselekményét - nem támadható. Ebből következően az indítványnak azok a hivatkozásai, amelyek szerint a II. rendű terhelt nem állt bűnös kapcsolatban az I. rendű terhelttel, a portásoknak nem adott az előírásokkal ellentétes eljárásra vonatkozó utasítást, az üzemben a legyártott műtrágyából többlet a zárt technológiai lánc miatt nem is keletkezhetett, ha pedig mégis volt, arról a II. rendű terhelt nem szerezhette tudomást, valójában a tényállás támadását jelentik, így azok felülvizsgálat tárgyát nem képezhetik. Ugyanígy nem vizsgálható az a kifogás sem, hogy a tanú vallomásának tartalmát tévesen tekintette hitelt érdemlő bizonyítéknak az eljárás bíróság.

A tényállásból kitűnően a gyár Vasút- és Szállítási Üzemének vezetőjeként tevékenykedő II. rendű terhelt - tudomást szerezve az előállított termék többletről - megállapodott az I. rendű terhelttel abban, hogy - társaikat bevonva - fiktív bizonylatok felhasználásával e mennyiség egy részét kiszállítják a gyárból és különböző vevők részére értékesítik. Ilyen módon 2001 március végétől 2001 november közepéig folyamatosan összesen 37.227.840 forint értékű műtrágyát, pétisót és karbamidot tulajdonítottak el.

Az irányadó tényeket alapul véve - büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok hiányában - a II. rendű terhelt bűnösségére vont következtetés megalapozottsága nem vitatható, s cselekményének jogi minősítése is helyes.

A II. rendű terhelt beosztásánál fogva vagyonkezelői, gazdálkodási feladattal értelemszerűen nem volt megbízva, következésképpen tevőlegességének a Btk. 319.§-ában foglalt hűtlen kezelés, illetőleg a Btk. 320.§-ában körülírt - egyébként is csak gondatlanságból elkövethető - hanyag kezeléskénti értékelése fel sem merülhet.

A Btk. 317.§-ának (1) bekezdésében meghatározott sikkasztás esetében az elkövető a rábízás folytán jogszerűen kerül az idegen dolog birtokába, amelyet azután jogtalanul eltulajdonít, vagy azzal sajátjaként rendelkezik. Az üzemben keletkezett termék többlet azonban nem volt a II. rendű terheltre rábízva, ezért a számára idegen dolog jogtalan eltulajdonításában megnyilvánuló tevékenysége - közvetett tettesi minőségben megvalósított - lopásként minősül. Helytálló a minősítő körülmények (a bünszövetségben és üzletszerűen

történt véghezvitel) felrovása is. Az utóbbi szempontjából közömbös, hogy a II. rendű terhelt az eltulajdonított termékek értékesítéséből befolyt pénzüsszegeből részesült-e vagy sem, mivel szándékegységben cselekedett az I. rendű terhelttel, aki viszont a bűncselekmények végrehajtása révén rendszeres haszonszerzésre törekedett, s a haszonhoz hozzá is jutott.

Figyelemmel tehát arra, hogy a II. rendű terhelt cselekményének jogi minősítése törvényes, a Be. 416.§-a (1) bekezdésének b/ pontja értelmében a kiszabott büntetés mértékének felülvizsgálatára nincs lehetőség.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság nem adott helyt a felülvizsgálati indítványnak, s a megtámadott határozatokat a Be. 426.§-a alapján a II. rendű terhelt tekintetében hatályukban fenntartotta.

A fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3.§-ának (4) bekezdésén, továbbá 416.§-a (4) bekezdésének b/ pontján, illetőleg a 418.§-ának (3) bekezdésén és 421.§-ának (2)-(3) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2009. január 6.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Akác Zózsef s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró.

A kiadmány hitelél:

írnok
MV